

**Kolding
Kommune**
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet

Til veteraner og deres pårørende

Handleplan

September 2024

Indholdsfortegnelse

Kolding Kommunes veteranpolitik	3
En tidlig og koordineret indsats	4
Praksisfællesskab – Indhold og rammer	5
Støtte til pårørende	6
Café Valhal som samlingssted	6
Netværk for børn og unge	6
Aktiviteter og indsatser	7
Terapihaven Møllebæk	7
Pædagogisk konsulent	7
Ingen veteraner skal mangle et job	8
Netværk, vidensdeling og uddannelse af medarbejdere	9
Informationsmøder	9
PR og løbende nyhedsdækning	10
Synlighed og anerkendelse af veteraner	10
Flagdag	10
Sport og events	10
1. Den korte henvendelse	11
2. Den bekymrede mor	11
3. Ansøgning om hjælpemiddel	12
4. Brobygning	12
5. Den komplekse	12

Kolding Kommunes veteranpolitik

I Kolding Kommune tror vi på, at alle mennesker har gavn og glæde af at være en aktiv del af arbejdsmarkedet. Det gælder også for de veteraner, der har svært ved at genoptage hverdagslivet efter udsendelse i en af verdens brændpunkter. Overgangen fra et arbejdsliv som udsendt til det danske arbejdsmarked, hvad enten det er til et job i forsvaret eller et civil job, kan være vanskeligt, og her er den rette støtte og opbakning afgørende.

Familie og pårørende til veteraner skal samtidig sikres støtte og hjælp, både i forbindelse med soldatens udsendelse, med afsavn og uro, og efter hjemkomsten, hvor familien skal finde en fælles hverdag igen.

Både børn og voksne bliver påvirket, og mulighederne for støtte skal derfor være lettilgængelige, når behovet opstår.

I denne handleplan beskrives, hvordan Kolding Kommunes veteranpolitik udfoldes, organiseres og praktiseres. Gennem en målrettet indsats ønsker kommunen at sikre, at der ydes den nødvendige hjælp til veteraner, deres familier og pårørende til at få et bedre liv efter hjemsendelsen.

En tidlig og koordineret indsats

Social og Arbejdsmarked har det politiske ansvar for veteranindsatsen, der koordineres i tæt samarbejde med forvaltninger på tværs af kommunen.

For at sikre en kompetent indsats, er der i Kolding Kommune udpeget en veterankoordinator i Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen. Koordinatoren har det overordnede ansvar for at opsamle viden på området og inddrage relevante aktører i indsatsen for veteraner og deres pårørende. Herunder at sikre sammenhæng i forløbene på tværs af kommune, forsvar og sundhedsvæsen.

En indgang til kommunens veteranindsats og én kontaktperson i form af veterankoordinatoren skaber overblik for borgerne og let tilgængelighed til råd og vejledning, når en veteran eller pårørende har behov for støtte. Veterankoordinatoren fungerer ikke som sagsbehandler, så når en borger har behov for en indsats, der ligger ud over vejledning om muligheder og tilbud, er koordinatoren bindeled til rette sagsbehandler eller indsats.

Veteranindsatsen er samlet på få hænder i kommunen, hvilket sikrer et højt niveau af viden på området. På hver ydelsesgruppe og fagområde er der udpeget en sagsbehandler – en såkaldt veterantovholder – som varetager indsatsen for veteraner. De er specialister på området og har et indgående kendskab til relevante tilbud både internt i kommunen, i sundhedsvæsenet, i Forsvaret og blandt frivillige aktører. På den måde sikres det, at der er et kompetent team omkring veteranen, som sørger for, at de tværfaglige løsninger bliver bragt i spil.

Praksisfællesskab – Indhold og rammer

Veterantovholderne indgår i et praksisfællesskab med netværks- og sparringsmøder, hvor sagsbehandlerne videndeler og drøfter sagerne indbyrdes. Ud over de specialiserede veterantovholdere deltager veterankoordinatoren på møderne og interne og eksterne samarbejdspartnere deltager ad hoc. Efter behov inviteres videnspersoner med på møderne.

Der afholdes møder hver 3. måned i praksisfællesskabet.

ÉN INDGANG

Veterankoordinator
Tlf. 30 35 10 06
veterankoordinator@kolding.dk

Socialområdet

Arbejdsmarkedsområdet

Psykiatriområdet

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning

Familieafdelingen

Støtte til pårørende

Veterankoordinatoren yder råd og vejledning til alle, der henvender sig, også selvom det ikke er personen, der kontakter kommunen, som har brug for hjælp. Ud over veteranen selv, kan det være en ægtefælle (evt. fraskilt), kæreste eller forældre til en veteran, som henvender sig, og de tilbydes alle videre støtte i form af vejledning, samtaler og netværksmøder – alt efter behov. Har veteranen børn, tilbydes de tilsvarende hjælp, som tilrettelægges individuelt afhængigt af det enkelte barns alder, situation og udfordring. Indsatsen kan fx foregå i et samarbejde mellem veterankoordinator og pædagogisk konsulent i regi af samarbejdet i Helhedsorienteret indsats til tidligere udsendte og pårørende.

Den indledende vejledning skal først og fremmest oplyse om de muligheder, der findes kommunalt, regionalt og nationalt samt i civilsamfundet for at støtte veteranen og dennes pårørende. Samtidig søges der direkte kontakt med veteranen, så der med hjælp fra de pårørende kan igangsættes en systematisk indsats.

Café Valhal som samlingssted

Café Valhal danner den fysiske ramme om aktiviteter og netværksmøder for både veteraner og deres pårørende, der her kan møde

ligesindede, få en individuel snak med veterankoordinatoren og få hjælp til hverdagens udfordringer. Valhal er et fri- og udviklingssted, hvor meningsfulde fællesskaber kan udfolde sig gennem aktiviteter, brobygning og rådgivning, og derigennem er caféen med til at understøtte, at veteraner og deres pårørende kan leve et godt og selvstændigt liv.

Der arbejdes løbende på at udvide målgruppen af brugere af Café Valhal og at sætte en retning for aktiviteter og events, der når ud til en bred gruppe.

Netværk for børn og unge

Som barn af en veteran kan det være svært at tale med en voksen om de bekymringer og tanker, man går og tumler med mens mor eller far er udsendt eller at sætte ord på de udfordringer, der kan opstå efter hjemkomsten. Derfor har netværk for børn og unge et særligt fokus. Her kan man mødes med andre børn og unge i samme situation, få en følelse af fællesskab omkring de svære tanker og måske lære af andres erfaringer.

Informationer om de forskellige tilbud og aktiviteter opdateres løbende på veterankoordinatorens officielle facebookside.

Aktiviteter og indsatser

I Kolding Kommune kan veteraner og pårørende modtage en bred palette af tilbud målrettet den enkeltes behov. Afhængig af personens situation og ståsted tilbydes individuelle samtaler, netværk med ligesindede, sundhedsindsatser samt forskellige former for behandling af psykiske lidelser, misbrug m.m. Er veteranen ledig, men klar til at deltage aktivt på arbejdsmarkedet kan uddannelsesvejledning, virksomhedspraktik eller støtte til udarbejdelse af CV og jobsøgning være den rette støtte. De mange fritidstilbud og frivillige foreninger, som er til rådighed for alle i Kolding Kommune, kan for nogle veteraner og pårørende også være et positivt bidrag til ny læring, fællesskab og livskvalitet. Der er derfor opmærksomhed på at informere om disse tilbud både ved personlige samtaler med veterankoordinatoren og ved arrangementer i Café Valhal.

Kommunens tilbud er et supplement til de muligheder, som den regionale psykiatri allerede tilbyder via det offentlige sundhedsvæsen og egen praktiserende læge.

Terapihaven Møllebæk

Et forløb i Kolding Kommunes terapihave Møllebæk kan være det rette tilbud til veteraner, der har behov for redskaber til at håndtere stressreaktioner og derved opnår en højere livskvalitet. Terapihaven består af forskellige former for naturmiljøer, som skaber rammerne

for ro og fordybelse og derigennem mulighed for at bryde mønstre fra dagligdagen. Et forløb kan blandt andet bestå af en kombination af mindfulness-træning i naturen, korte individuelle terapeutiske samtaler og haveaktiviteter, som tilrettelægges individuelt og udføres i et tempo, som passer til dér, hvor deltageren er.

Som supplement til de eksisterende tilbud kan veteraner og pårørende deltage i forskellige fysiske aktiviteter som fx crossfit, løbe- og gåture, og veterankoordinatoren er løbende i dialog med veteranerne om behovet for tilbud og indsatser.

Pædagogisk konsulent

Alle forløb er forskellige og enhver historie er unik. Der er derfor behov for at bringe tværfaglighed ind i arbejdet med veteraner og pårørende, så der sikres sammenhæng mellem rådgivning og den konkrete hjælp, og at hjælpen gives så snart behovet opstår. I tæt samarbejde mellem veterankoordinator og pædagogisk konsulent sikres en indsats, der tager hånd om hele familien og inddrager alle relevante aktører blandt andet gennem opkvalificering af de professionelle voksne i institutioner og skoler, og med tilbud om familierapi, PPR, adfærdsterapi, psykoedukation m.m. til både veteraner og pårørende. Som en del af en forebyggende indsats er åben anonym rådgivning også et tilbud.

Ingen veteraner skal mangle et job

Ud fra devisen om, at ingen veteraner skal mangle et job, arbejdes der aktivt på at oprette praktikker, arbejdsprøvninger, fleksjob og ordinære job – alt efter individuelle behov og ønsker. Sideløbende arbejdes der løbende med at udvide netværket af interesserede virksomheder, der ønsker at ansætte veteraner. Gennem netværket Veteraner i erhvervslivet arbejdes der målrettet med at skabe kontakt til og med så mange virksomheder i Kolding Kommune, som ønsker at bidrage til at løfte opgaven med at få veteraner tilbage og fastholdt på arbejdsmarkedet.

For at sætte ekstra fokus på vigtigheden af veteranindsatsen i erhvervslivet uddeles et logo til de virksomheder, der tager særligt hånd om veteraner, hvad enten det er i et fuldtidsjob, fleksjob eller en praktik. Vi tager hånd om veteraner-logoet kan bruges i virksomhedernes markedsføring og er samtidig med til at skabe øget opmærksomhed om indsatsen og udvide kredsen af samarbejdspartnere.

AI-genereret billede

Netværk, vidensdeling og uddannelse af medarbejdere

For at hjælpe bredest muligt synliggøres Kolding Kommunes tilbud både over for medarbejdere internt i kommunen, eksterne samarbejdspartnere, veteraner og deres pårørende. Samtidig holder koordinatoren og veteranovholdere sig løbende opdaterede på området.

De specialiserede veteranovholdere og veterankoordinatoren tilbydes løbende deltagelse i opkvalificeringskurser og uddannelser inden for området samt netværksmøder med de omkringliggende kommuner i Syd- og Sønderjylland. Derudover deltager veterankoordinatoren i netværksmøder i regi af Forsvaret. Der er etableret formaliserede samarbejder med

- Veterancentret
- Danmarks Veteraner & Veteranstøtten
- Soldaterlegatet
- Syddansk Veteranforum

Og flere samarbejdspartnere kommer til løbende.

Samarbejdet med de forskellige veteranforeninger har både karakter af netværksmøder, faglig sparring, vidensdeling og løbende indbyrdes orientering om de tilbud og arrangementer, som foreningerne og Kolding Kommune stiller til rådighed. Den viden der opnås om parternes indsatser og arbejdsgange kan have stor indflydelse på et hurtigt og veltilrettelagt forløb, når eksempelvis en veteran skal indlægges på et soldaterhjem.

I takt med at forskellige behov opstår, og der kommer ny viden på området, udvikles samarbejdet løbende. Sigtet er, at der udarbejdes formaliserede dokumenter, der beskriver samarbejdet, udviklingsområder og de processer, der arbejdes med.

Den viden, som opsamles individuelt, deles i praksisfællesskabet og spredes derefter bredt i Kolding Kommune blandt andet via fyraftensmøder, deltagelse i afdelingsmøder i andre afdelinger og forvaltninger m.v.

Informationsmøder

Der holdes løbende informationsmøder, hvor alle interesserede medarbejdere fra Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen og andre dele af Kolding Kommune kan deltage. Her kan de høre om veteranpolitikken og forskellige faglige indslag, som giver deltagerne mere viden om området. Det kan omhandle den nyeste viden om hjælp og behandling, men også hvordan man som rådgiver opfanger og hjælper veteraner, der har behov for støtte, men endnu ikke får det.

PR og løbende nyhedsdækning

På Kolding Kommunes hjemmeside kan man finde målrettet information om de tilbud om hjælp, man som veteran og pårørende kan få via kommunen. Den faste information suppleres løbende. Tilsvarende er der en løbende nyhedsdækning af området via kommunens Facebook-side og Veterankoordinator Kolding.

Omdeling og udlevering af flyers og pjecer skal foregå bredt i Kolding Kommune – alt fra biblioteker til apoteker og praktiserende læger skal tilbydes at have pjecer om veteranindsatsen tilgængeligt.

Synlighed og anerkendelse af veteraner

Flagdag

Den 5. september er flagdag for Danmarks udsendte, hvilket også markeres i Kolding Kommune for at vise respekt og anerkendelse for den indsats, de udsendte har ydet i konflikt-ramte områder verden over. Repræsentanter fra Kolding Kommune og andre interessenter er med til at hædre de soldater, politifolk, beredskabsfolk, sundhedspersonale og andre, der har været udsendt for Danmark i internationale indsatsområder. Kolding Kommune benytter også dagen til at skabe opmærksomhed om veteranpolitikken og de forskellige tilbud. For veteraner og de pårørende er arrangementet samtidig en naturlig ramme til at skabe kontakt og etablere netværk til andre med samme baggrund.

Sport og events

Sportsarrangementer bruges også løbende til at skabe bevidsthed om veteranernes indsats. Det kan fx være i form af Veteran Match – hyldestkampe – arrangeret og i samarbejde med DIF Soldaterprojekt, Kolding IF Håndbold samt Kolding IF Fodbold. Veterankoordinatoren inddrager løbende lokale virksomheder i sit arbejde og skaber også der igennem opmærksomhed om indsatsen. På den baggrund modtager kommunen henvendelser om arrangementer og andre tiltag, eksempelvis sportsoplevelser, som en anerkendelse til veteranerne. Netværket og samarbejdet med de private aktører udbygges løbende.

Eksempler på forløb

1. Den korte henvendelse

Bisidder til veteran henvender sig til veterankoordinatoren for at få råd og vejledning i en konkret sag.

Koordinator rådgiver om sagen og tilbyder personlig samtale om situationen. Bisidder vurderer, at der ikke er behov for samtale.

2. Den bekymrede mor

Mor til veteran henvender sig til veterankoordinatoren uden sønnens vidende.

Sønnen bor hos hende, han er meget syg og ikke i stand til at varetage et job – er dog ikke sygemeldt. Moren har betalt for psykologhjælp, som dog ikke har hjulpet.

Koordinator giver råd og vejledning. Både for at sikre relevant hjælp til moren og for at få veteranen til selv at henvende sig til Kolding Kommune for nødvendig støtte.

Moren er oplyst om, at hun til enhver tid kan få yderligere vejledning og samtaler med koordinator.

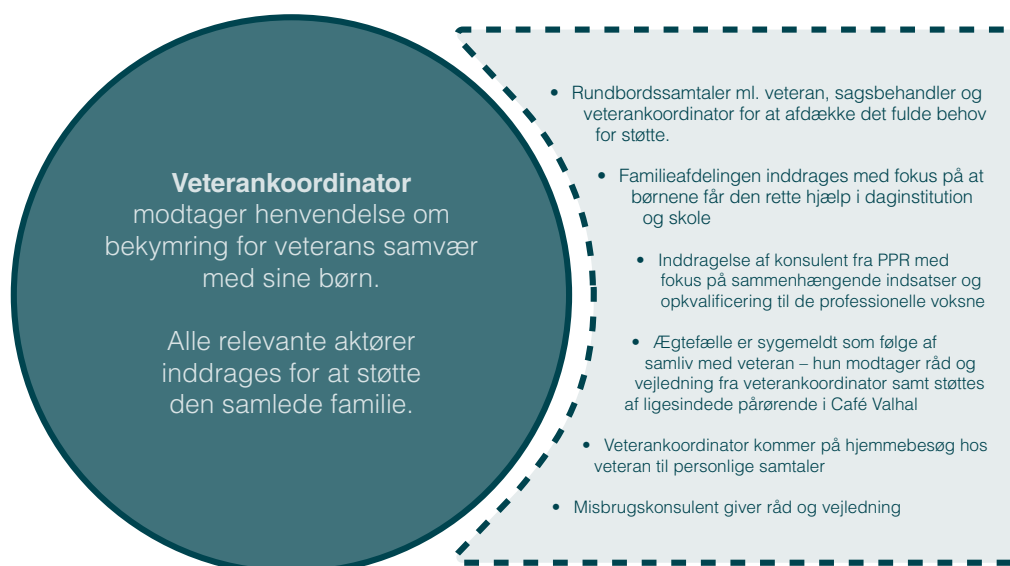
3. Ansøgning om hjælpemiddel

4. Brobygning

5. Den komplekse

AI-genereret billede

AI-genereret billede

Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen

Nicolaiplds 6

6000 Kolding

Telefon 79 79 79 79

**Kolding
Kommune**
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet